

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-371/16-M

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dětský domov a Školní jídelna Prostějov
Sídlo	Lidická 86, 796 01 Prostějov
E-mail právnické osoby	zvpscech@pvskoly.cz
IČ	47922265
Identifikátor	610300971
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vladimír Brablec
Zřizovatel	Olomoucký kraj
Místo inspekční činnosti	Lidická 86, 796 01 Prostějov Tetín 3, 796 01 Prostějov
Termín inspekční činnosti	7. 3. 2016 – 9. 3. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Posuzovaným obdobím jsou školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna Prostějov (dále „zařízení“, „subjekt“) vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost dětského domova (dále „DD“) a školní jídelny (dále „ŠJ“). Do 31. prosince 2014 bylo zařízení vedeno pod názvem Střední škola, Základní škola a Dětský domov Prostějov. Od 1. ledna 2015 došlo k převedení základní a střední školy na jiný školský subjekt v Prostějově a k dětskému domovu byla převedena ŠJ. Činnost DD je realizována v samostatně stojící, zrekonstruované budově v areálu bývalé nemocnice, ŠJ sídlí na adrese Tetín 3, 796 01 Prostějov.

Subjekt je koedukované zařízení pro děti ve věku zpravidla od 3 do 18 roků, případně do ukončení přípravy na budoucí povolání, kterým byla nařízena ústavní výchova, případně nařízeno předběžné opatření a které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině nebo být umístěny v jiné formě náhradní rodinné péče. Prioritou výchovně vzdělávací koncepce DD je zejména zabezpečení hmotné a sociální péče pro svěřené děti, dále snaha o umístění dětí do původní rodiny (případně do náhradní rodinné péče), zajištění jejich vzdělávání, přípravu na budoucí povolání a přechod dětí do samostatného života v běžném sociálním prostředí.

Kapacita DD byla stanovena na 48 lůžek (tj. 6 rodinných skupin). Evidenční stav k termínu inspekční činnosti byl 32 dětí (z toho 1 v jeslích, 3 v předškolním vzdělávání, 28 plnicích povinnou školní docházkou) a 8 zletilých nezaopatřených osob absolujících základní (10. ročník základní školy speciální) a střední vzdělávání (7 osob), které byly v péči DD na základě smlouvy o setrvání v zařízení do ukončení přípravy na budoucí povolání. Kapacita zařízení byla k termínu inspekční činnosti naplněna na 83 %, v tomto počtu jsou zahrnuty i zletilé nezaopatřené osoby. Ve výkazu o zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy subjekt vykazuje stabilně každý školní rok cca 50 % dětí se zdravotním postižením. Více než třetina dětí je medikována a je v péči pedopsychiatra. Stravování dětí je zajištěno ve ŠJ s kapacitou 350 stravovaných.

Informace o činnosti DD jsou zveřejňovány na webových stránkách (www.ddprostejov.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu dětského domova

Základní filozofií procesu vzdělávání dětí je co největší přiblížení podmínkám běžné rodiny (zapojení dětí do domácích prací, komplexní příprava na samostatný život), která je realizována prostřednictvím ročních plánů výchovně vzdělávací činnosti a v souladu s deklarovanými cíli školního vzdělávacího programu (dále „ŠVP DD“). Naplnění ročního plánu je pravidelně vyhodnocováno, ředitel zařízení přijímá opatření k dalšímu zlepšování výsledků vzdělávání.

Ředitel subjektu splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon své činnosti, ve funkci byl potvrzen zřizovatelem školského zařízení do 31. července 2018. Systém delegovaných kompetencí odpovídal velikosti subjektu, organizační struktura byla vytvořena efektivně. O právech a povinnostech v oblasti státní správy rozhodoval ve sledovaném období ve stanoveném rozsahu, primárně přijímal a realizoval opatření k odstranění sociálních, zdravotních a bezpečnostních bariér k umístění dětí. V případě jejich umístění mimo zařízení postupoval ředitel DD v souladu s právními předpisy, a to na základě písemných žádostí osob odpovědných za výchovu a souhlasu příslušných orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále „OSPOD“). Systém plánování ve vztahu k organizačnímu uspořádání zařízení odpovídal podmínkám a zaměření, organizace a podmínky provozu celého subjektu byly stanoveny s ohledem na konkrétní specifika. Důraz byl kladen zejména na osobní odpovědnost jednotlivých pracovníků a na rozvoj osobnosti dítěte. Nastavený kontrolní systém je funkční, k předávání informací mezi vedením, pedagogickými a nepedagogickými pracovníky (např. sociální pracovníci) využívá ředitel zařízení i elektronický informační systém. Ředitel subjektu vykonával pravidelně kontrolní a hospitační činnost, která byla zaměřena nejen na denní činnosti, ale i na výkon noční služby. Poradním orgánem ředitele zařízení byla pedagogická rada (schází se pravidelně každý měsíc), která projednávala nejen organizační záležitosti, ale i pokroky dětí. Menší pozornost byla v zápisech z jednání pedagogické rady (porady vychovatelů) věnována výsledkům vzdělávání dětí a opatření ke zlepšení školní úspěšnosti.

Při přijímání (umísťování) dětí postupoval ředitel zařízení v hodnoceném období v souladu s právními předpisy. Všechny evidované děti byly do DD umístěny na základě rozhodnutí soudu, případně (starší děti) prostřednictvím územně příslušného diagnostického ústavu. Ve sledovaném období, tj. od školního roku 2013/2014, bylo do zařízení nově umístěno 16 dětí, a to na základě rozhodnutí soudu formou předběžného opatření a následně nařízením ústavní výchovy. V adaptační fázi byla dětem věnována zvýšená pozornost a individuální podpora.

Výchovně vzdělávací činnost a denní péče o děti byly ve sledovaném období nastaveny a rozvrženy v souladu s právním předpisem, denní režim respektoval obecné psychohygienické i didaktické zásady. Přímá pedagogická činnost vychovatelů končila v návaznosti na večerku dětí, která byla stanovena na 21. hodinu pro celé zařízení (u malých dětí i dříve podle věku). V rozdělení přímé pedagogické činnosti vychovatelů nebyly zjištěny nedostatky. Noční služba byla zajištěna asistentkami pedagoga. Minimální nebo maximální počty dětí stanovené právní normou pro jednotlivé rodinné skupiny nebyly ve sledovaném období překročeny.

Personální obsazení zařízení je již několik let stabilní. Ve školním roce 2015/2016 zajišťuje vzdělávání a denní péči o děti v DD celkem 26 pedagogických pracovníků (včetně ředitele) a 14 nepedagogických pracovníků. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují podmínky odborné kvalifikace pro daný typ školského zařízení a předložili platné potvrzení o své psychické způsobilosti vystavené psychologem se stanovenou akreditací. Svoji bezúhonnost doložilo platným výpisem z evidence Rejstříku trestů všech 40 pracovníků, kteří k termínu inspekční činnosti v DD pracovali.

Pro oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) zpracoval ředitel zařízení pro každý školní rok plán, který primárně podporoval odborný růst pedagogů zaměřený na zkvalitňování pedagogických postupů a inovativních metod vzdělávacích činností. Využívání získaných poznatků sledovalo vedení zařízení zejména prostřednictvím hospitací. V oblasti DVPP by bylo vhodné zacílit další vzdělávání také na specifickou

problematiku výchovy dětí v prostředí etopedických zařízení (tj. rodinná terapie, nácvik rodičovských a dalších dovedností, metody sociální práce).

Povinná dokumentace s výjimkou ŠVP DD byla v hodnoceném období vedena v rozsahu a v souladu s požadavky školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb. Struktura a obsah vnitřního řádu odpovídaly vzorovému vnitřnímu řádu dle vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Práva a povinnosti dětí byly ve vnitřním řádu deklarovány v zákonném rozsahu. Po přijetí do DD byly všechny děti prokazatelně seznámeny s vnitřním řádem, se svými právy a povinnostmi, s organizací a režimem zařízení. Osobní dokumentace každého dítěte byla systematicky a přehledně vedena v písemné podobě, obsahovala např. základní osobní údaje, korespondenci s osobami odpovědnými za výchovu dětí a participujícími institucemi, záznamy o školních výsledcích dětí, udělená/uložená opatření ve výchově a programy rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“), včetně hodnocení jejich plnění.

Zpětnovazebními nástroji o naplňování výchovně vzdělávací činnosti jsou pro vedení subjektu roční plány a týdenní programy. Roční plány výchovně vzdělávací činnosti vymezovaly konkrétní cíle i odpovědnost jednotlivých pedagogických pracovníků za svěřené oblasti. V týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti je pravidelně zařazována příprava na vyučování, prvky rodinné výchovy (úklidy, pomoc při vaření, nákupy), zájmová činnost dětí a činnosti související s výchovou ke zdraví a zdravému životnímu stylu (např. sportovní a pohybové aktivity, pobyty na čerstvém vzduchu). Krátkodobé plánování vychází z aktuálních podmínek a potřeb zařízení.

Vnější i vnitřní prostory subjektu svým uspořádáním naplňují filozofii rodinného prostředí. Materiální podmínky i vnitřní vybavení pro provoz 6 rodinných skupin jsou vyhovující a odpovídají požadavkům právního předpisu. Všechny prostory zařízení byly v době konání inspekční činnosti účelně a esteticky upraveny, prostředí působilo příjemně a motivačně. Výmalba některých ložnic již byla částečně opotřebovaná běžným provozem a vyžaduje obnovu. Ke sportovním a rekreačním aktivitám, pro aktivní pobyt dětí venku slouží venkovní areál s hřištěm, fitparkem, pěstitelskými záhonky, pingpongovým stolem a herními prvky, které by však bylo vhodné obnovit a doplnit. V budově DD je pro realizaci zájmové činnosti a vhodného využití volného času k dispozici keramická dílna, posilovna a společenská místnost, která je mimo jiné místem společného setkávání dětí při různých příležitostech a akcích. Zařízení je velmi dobře vybavené pro volnočasové aktivity (např. cykloturistika, lyžování a in-line bruslení).

Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví dětí (dále „BOZ“) jsou stanovena ve vnitřním řádu DD i ŠJ a ve Směrnici k zajištění BOZ v zařízení. Děti byly seznámeny se zásadami bezpečného chování, s možnými riziky a odpovídajícími následnými opatřeními, se kterými se mohou setkat v zařízení, v jeho okolí a při činnostech mimo DD (např. jízda na kole a kolečkových bruslích, používání trampolíny). Pro poskytnutí první pomoci slouží lékárničky umístěné ve vychovatelnách rodinných skupin a řádně označené v souladu s právním předpisem. Pro mimořádné situace byl vypracován traumatologický plán, požární plán a krizový plán. Zařízení vede knihu úrazů dětí, jejich evidence obsahovala všechny požadované náležitosti dané právním předpisem. Subjekt však zaznamenává jen závažnější úrazy, v tomto školním roce byl zapsán pouze jeden úraz, který se stal dítěti v době jeho osobního volna za dohledu zákonného zástupce. Při fyzické prohlídce budovy DD, kde se pohybují děti, byly z hlediska BOZ zjištěny jen méně závažné nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti.

Školní stravování s celodenním provozem je pro děti zajištěno formou provozu vlastní ŠJ, kde se stravují pouze děti (oběd), které navštěvují blízké školy. Ostatní se stravují v DD v rámci rodinných skupin, kde je jim jídlo dováženo. Jídelna vaří celodenní stravu ve dnech pondělí až sobota, v neděli pak stravování zajišťuje vychovatel společně s dětmi v rámci přípravy na samostatný život. V rámci plného přímého zaopatření dětí je stravování pro věkovou kategorii do 15 let zajištěno 5krát denně a v kategorii 15 a více roků 6krát denně (včetně druhé večeře). Při sestavování jídelníčku dbá vedení ŠJ na dodržení zásad pestrosti využíváním různých netradičních surovin. Nedostatek byl zjištěn v překračování limitu výživových norem u mléčných výrobků a tuků. Pitný režim je zabezpečován v jídelně při každém jídle nebo v rodinných skupinách. Zařízení dbá na zveřejňování skupin alergenů u jednotlivých jídel v jídelničkách, v případě potřeby nabízí možnost dietního stravování (bezlepková dieta).

Subjekt hospodařil s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele, které v loňském roce tvořily 92 % všech příjmů. Mezi ostatní výnosy patřily např. přídavky na děti, příspěvky na úhradu péče, čerpání fondů a také sponzorské dary, které zařízení využilo především na letní pobyty dětí a dále na úpravy dětského hřiště (posilovací a herní prvky). Zařízení získalo další finanční prostředky v rámci rozvojových projektů z MŠMT, z úřadu práce a také provozováním doplňkové činnosti (v oblasti stravování). Investiční prostředky byly použity na nákup nového automobilu (pro rozvoz stravy) a na opravu střechy nad budovou garáží. Celkové ekonomické podmínky subjektu však nejsou zcela příznivé, neboť finanční příspěvek od zřizovatele na provoz se každým rokem snižuje. Vyrovnaného výsledku hospodaření bylo dosaženo řadou úsporných opatření a také vlivem teplého počasí v zimním období (nižší spotřebou energií). Dlouhodobým problémem jsou pohledávky u rodičů za úhradu péče o jejich děti umístěné v zařízení, neboť značná část pohledávek není uhrazena a stává se nedobytnými. Z toho důvodu není dosažený účetní zisk fyzicky krytý finančními prostředky.

Součástí koncepce DD je cílená práce s osobami odpovědnými za výchovu dětí, která je realizována zejména formou telefonických, písemných a osobních kontaktů. Při přijetí dítěte do zařízení jsou jejich zákonní zástupci informováni o možnosti dětí navštěvovat nebo si je brát nejen o prázdninách, ale i ke krátkodobému pobytu (víkendy, svátky), což bylo některými zákonnými zástupci využíváno. Děti jsou vedeny k udržování kontaktů se zákonnými zástupci a osobami blízkými, v rámci PROD je tato oblast sledována.

V zájmu zefektivnění vzdělávání dětí spolupracovalo zařízení ve sledovaném období s partnery participujícími na jeho činnosti, zejména se zřizovatelem, školskými poradenskými zařízeními, odborníky z oblasti psychologie a psychiatrie, Policií ČR, městskou policií, OSPOD, dále se 601. skupinou speciálních sil, nadacemi a v neposlední řadě se školami, ve kterých se děti vzdělávají.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu dětského domova

Naplnění vzdělávacích cílů a výstupů stanovených v ŠVP DD bylo v průběhu inspekční činnosti sledováno a hodnoceno při realizovaných činnostech (odpoledních, podvečerních, večerních), ve kterých dominovaly zejména příprava na vyučování, režimové, odpočinkové a zájmové aktivity dětí. Vzdělávací a režimové činnosti probíhaly v návaznosti na týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, které byly umístěny v prostorách rodinných skupin. Realizace výchovně vzdělávacího procesu

s využitím podpůrných opatření zajišťuje rovnost přístupu ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu zdravotního stavu nebo sociálního původu.

Vychovatelé zpracovávají pro každé dítě PROD, který je vhodně zaměřen do oblastí výchovy i školního vzdělávání. Důraz je kladen zejména na individuální přístup, vhodnou motivaci dítěte, jeho přípravu na vyučování, podporu volnočasových aktivit a rozvoj sociálních dovedností, dále na výběr studia, volbu povolání a přípravu na vstup do samostatného života. Zařízení vytváří příznivé podmínky pro vzdělávání všech evidenčně zapsaných dětí včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým poskytuje odpovídající míru podpůrných opatření dle doporučení školských poradenských zařízení. Cíle vymezené v PROD, kterých by mělo dítě dosáhnout, vycházejí z jeho aktuální osobnostní charakteristiky a závěrů z adaptačního období a navazují na předcházející hodnocení vychovatelů. PROD obsahuje postupy sloužící k dosažení vytýčených cílů. Záznamy o plnění deklarovaných cílů v oblasti vzdělávání dokladovaly provázanost mezi obsahem ŠVP DD a stanovenými individuálními cíli rozvoje osobnosti dětí.

Organizace, cíle, náročnost, skladba a rozložení jednotlivých činností byly stanoveny přiměřeně vzhledem k věku a individuálním možnostem dětí. Vychovatelé vedli děti k samostatnosti, oceňovali jejich zájem a snahu. Respektovali osobní psychomotorické tempo dětí, zohledňovali jejich odlišné potřeby a schopnosti, přihlíželi k jejich nadání i aktuálnímu naladění a stavu, vytvářeli dětem prostor k seberealizaci. Činnosti byly vedeny vhodnými pedagogickými postupy a metodami práce, pozitivem bylo příznivé pracovní klima a motivační způsob hodnocení, které dětem poskytovalo zpětnou vazbu. Pozitivně bylo hodnoceno vytváření vstřícné atmosféry v zařízení s důrazem na rodinnou pospolitost, průběžné výchovné vedení dětí a usměrňování jejich chování. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a dospělými, vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních, sociálních a komunikativních kompetencí. Zařazováním pohybových aktivit, upevňováním správných návyků a postupů při hygieně i stravování byly děti aktivně vedeny k výchově ke zdraví a zdravému životnímu stylu. Příprava na vyučování se řídila nastavenými pravidly. Děti pracovaly většinou samostatně, vychovatelé pomáhali pouze radou a kontrolovali výsledky jejich práce.

Primárně převažovaly dovednostně-praktické metody, při kooperativních činnostech děti prokázaly schopnost spolupráce a vzájemné komunikace. Cíleně byl propojen rozvoj smyslového vnímání s verbální komunikací dětí. Činnosti probíhaly v přátelském a bezpečném sociálním prostředí, které dětem umožňovalo uspokojování jejich sociálních i emočních potřeb. V rámci tzv. volných činností byl vytvářen prostor pro kreativitu a fantazii dětí. Psychoterapeutickou metodou používanou všemi pedagogickými pracovníky zařízení byl společný rozhovor, který napomáhal dětem zvládat pochopení různých situací, důsledků a korekci jednání s cílem hledání vlastní volby optimálního řešení. Komunikace mezi pedagogickými pracovníky a dětmi byla přirozená, spontánní, založená na vzájemném respektu, nespolupracující chování dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zaznamenáno. Spoluspráva dětí nebyla ustanovena, děti se mohou kdykoliv se svými požadavky, potřebami i problémy obrátit na ředitele, vychovatele nebo sociální pracovníci, spontánní kontakty dětí se zaměstnanci DD byly v průběhu inspekční činnosti sledovány.

Materiální podpora činností byla na požadované úrovni. Děti byly vhodně vedeny k aktivnímu řešení problémů a k odpovědnosti za výsledek své práce, k bezpečnému a šetrnému zacházení s vybavením zařízení a k praktickému dodržování pořádku, byly vedeny ke vzájemné spolupráci.

Vzdělávání dětí v hodnoceném období vhodně doplňovaly např. jednodenní výlety, ozdravné prázdninové pobyty, společenské, kulturní a sportovní akce a další všestranně zaměřené akce s cílem podpory občanských kompetencí. Oblíbenou a dětmi vyhledávanou oblastí byly sportovní činnosti, zejména cyklistika, míčové hry, atletika a lyžování. Rozvoj individuálních zájmů dětí umožňovala také podpora aktivní účasti a zapojení do zájmových kroužků a útvarů organizovaných DD (např. keramika, vaření, zahradnický kroužek, taneční a hudební kroužek apod.) a školami, které děti navštěvují. V podpoře a rozvoji zájmových činností má zařízení ještě rezervy z důvodu nestálého zájmu a zálib dětí.

Z inspekčních hospitací jednoznačně vyplynulo, že vzdělávání se uskutečňovalo v podnětném a bezpečném prostředí, pohodové atmosféře a v souladu s deklarovanými cíli, s důrazem na úspěšné dokončení základního vzdělání, přechod do středního vzdělávání a samostatnost po odchodu ze zařízení.

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu dětského domova

Realizovaný systém vzdělávání cíleně motivuje děti k zodpovědnému přístupu k povinnostem. Většina dětí prokazovala dobrou úroveň osvojených vědomostí potřebných k výkonu jednoduchých činností i dovedností nutných pro každodenní život. Vytvářel se tak dobrý základ zejména k jejich osobnímu, ale i profesnímu a občanskému uplatnění v dalším životě. Účinnost výchovného působení pedagogických pracovníků DD na děti byla průběžně projednávána na jednáních pedagogické rady. Aplikovaný evaluační systém byl ve sledovaném období primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti s důrazem na sebehodnocení, s cílem poukázat na rezervy v jejich chování a motivovat je ke zlepšení, uplatňováno bylo zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne. Problémy jednotlivců byly řešeny zejména v rámci osobních rozhovorů s dětmi a individuálním přístupem pedagogických pracovníků k jednotlivým dětem. Pozitivně byl hodnocen zejména důraz na jednotlivé složky výchovy, na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů, vedení mladších dětí staršími apod. Hodnocení naplňování PROD bylo pravidelně dvakrát ročně prováděno vychovateli formou písemného hodnocení. Takto nastavený hodnoticí systém vzdělávání umožňoval vychovatelům sledovat aktuální dosaženou úroveň individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí, jejich pokroky v sebeobslužných činnostech, v udržování pořádku v osobních věcech a v prostorách rodinné skupiny.

Pozitivně lze hodnotit snahu pedagogů o vytváření rodinné a vstřícné atmosféry v zařízení, což potvrdily v rozhovorech se školními inspektory i oslovené děti (žáci 2. stupně základních a středních škol), které byly přítomny v zařízení v době inspekční činnosti. Všechny dále uvedly, že byly seznámeny se svými právy a povinnostmi, v DD se nesetkaly s ponižováním, případně fyzickým trestáním ze strany dětí nebo vychovatelů, mají možnost se vyjadřovat ke svému hodnocení nebo k záležitostem, které se jich týkají a nejsou omezovány v přijímání návštěv nebo vycházek. Porušování práv dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zjištěno, děti uvedly, že jsou v zařízení spokojené a svůj pobyt v DD včetně činností organizovaných zařízením hodnotily pozitivně. Nepřátelské projevy dětí vůči zařízení, personálu i sobě navzájem nebyly v průběhu inspekční činnosti zaznamenány, útékovost byla ve sledovaném období zanedbatelná (1 případ).

Prevenici rizikového chování dětí realizuje DD prostřednictvím minimálního preventivního programu (dále „MPP“), zpracovaného pro daný školní rok. MPP je zaměřen zejména na

dodržování režimových činností, na rozvoj pozitivního sociálního chování, zvládnání zátěžových situací a přenos informací o nebezpečnosti rizikového chování přiměřeně jejich věku. Zařízení vytváří podmínky pro spolupráci dětí odlišného věku při různých tematických aktivitách, podporuje individuální zájem a talent dětí zejména formou zájmové činnosti. Z hlediska rizikového a nevhodného chování dětí byly ve sledovaném období zaznamenány negativní projevy mezi dětmi navzájem, ale i vůči vychovatelům, drobné krádeže osobních věcí a majetku ve školách i v DD. Přetrvávajícím problémem je kouření dětí, jakákoliv snaha výchovného působení v této oblasti se jeví jako velmi obtížná. S dětmi, u nichž byl zaznamenán výskyt rizikových faktorů, byly uplatňovány výchovné rozhovory s cílem zjistit příčiny jejich nevhodného chování. Při řešení negativních jevů vychovatelé úzce spolupracovali se školami, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky (psycholog, psychiatr). Za prokázané porušení povinností vymezených vnitřním řádem byla dětem v odůvodněných případech ukládána opatření ve výchově, a to formou snížení kapesného nebo omezením pobytu mimo zařízení. Kladná opatření ve výchově však ve sledovaném období výrazně převažovala nad zápornými. Kladná opatření byla udělována nejčastěji formou poskytnutí finanční odměny nad rámec kapesného zejména za dosažené školní výsledky, reprezentaci DD na veřejnosti a pracovní činnosti v prostorách zařízení.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každé přípravě na vyučování. Ve sledovaném období byly dosažené školní výsledky i přes snahu vychovatelů spíše průměrné až podprůměrné (2 děti vykonaly úspěšně opravné zkoušky). V rámci prevence školní neúspěšnosti dětí vychovatelé průběžně spolupracovali se školami, které děti navštěvují, pravidelně se účastnili třídních schůzek, v odůvodněných případech využívali osobní i telefonický kontakt se školami, což jim poskytovalo zpětnou vazbu a podněty k přijímání opatření. Dětem s určitými výukovými problémy byla ze strany vychovatelů věnována zvýšená pozornost při přípravě na vyučování, a to zejména individuální prací, důslednější kontrolou jejich přípravy, přezkušováním apod. Za účelem potvrzení nebo vyloučení negativního vlivu případného zdravotního postižení dítěte na jeho školní výsledky nebo posouzení integrace a vzdělávání podle příslušného vzdělávacího programu či individuálního vzdělávacího plánu spolupracuje zařízení se školskými poradenskými zařízeními, zejména se Speciálně pedagogickým centrem Prostějov. Dětem s vadami řeči (cca 10) byla zajištěna odborná logopedická péče, řečová cvičení s dětmi prováděli také vychovatelé.

V hodnoceném období ke dni zahájení inspekční činnosti ukončilo pobyt v zařízení 14 dětí, z toho 8 dětí se vrátilo do rodiny (zrušena ústavní výchova), 1 dítě bylo umístěno do pěstounské péče, 1 dítě bylo přemístěno do jiného školského zařízení a 4 zletilé nezaopatřené osoby ukončily smlouvu o poskytnutí plného přímého zaopatření. V souvislosti s odchodem zletilých nezaopatřených osob jim zařízení, pokud mají zájem, pomáhá při zabezpečení jejich ubytování nebo zaměstnání, všem poskytuje finanční a materiální pomoc. Další vývoj dětí i zletilých osob je po jejich odchodu ze zařízení v různém rozsahu sledován (formou telefonického kontaktu nebo jejich osobní návštěvou DD). Informace o dětech, které odešly ze zařízení, jsou získávány také od pracovníků OSPOD, případně z míst, kde bylo dětem zabezpečeno přechodné ubytování nebo zaměstnání. Na odchod ze zařízení jsou děti postupně připravovány. Zejména před dosažením zletilosti, a tím jejich možným odchodem ze zařízení, je dětem zdůrazňován význam úspěšného dokončení jejich studia.

Ve sledovaném období se děti aktivně účastnily programů zaměřených na finanční gramotnost (Euforall), sociální a pracovní integraci, na zvýšení jejich připravenosti pro život, k získání a udržení si zaměstnání a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce (projekty „Zvládnou to sám“, „Aktivně životem – Prolomit vlny“, „S rozumem do života“). Významná je v tomto směru

spolupráce s Nadací Terezy Maxové (projekty „Bav se a pomáhej“ a „Jarmarky s Albertem“), dále s Nadací Agel (pořízení posilovacích strojů a fitness) a Nadací Malý Noe. Přínosná bylo rovněž spolupráce se Sdružením D, která byla zaměřena na posílení sociální a profesní dovednosti dětí z DD formou dramaterapie. V aktuálním školním roce je realizován projekt „Big Brother/Big Sister“ zacílený na trávení volného času dětí z DD společně s dospívajícími z řad studentů Univerzity Palackého v Olomouci, a tím získávání sociálních dovedností. Tradiční jsou účasti dětí v nejrůznějších výtvarných soutěžích (např. Symboly vánoc, Kytice ve váze, Svět očima dětí) nebo v regionálním kole soutěže „Nejmilejší koncert“.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu mají očekávanou úroveň.

Závěry

Zásadní klady

- vytváření vstřícné (téměř rodinné) atmosféry, činnosti probíhaly v přátelském, podnětném a bezpečném sociálním prostředí
- přátelský a empatický vztah pedagogických pracovníků k dětem, podpořený vzájemnou důvěrou
- poskytování finanční odměny dětem nad rámec kapesného jako motivačního prostředku

Slabé stránky

- na pedagogických radách se více zaměřit na výsledky vzdělávání dětí ve školách a přijímat opatření ke zlepšení školní úspěšnosti
- větší zapojení dětí do zájmové činnosti realizované v DD i ve školách, stanovit pravidla a řád organizace těchto aktivit v zařízení
- překračování limitu výživových norem u mléčných výrobků a tuků

Nedostatků, které byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti

- doplnění některých částí v ŠVP DD (délka vzdělávání, podmínky přijímání dětí, průběh a ukončování vzdělávání, podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, materiální, personální a ekonomické podmínky, dále podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví)

Návrhy na zlepšení stavu

- v rámci DVPP zacílit další vzdělávání také na specifickou problematiku výchovy dětí v prostředí etopedických zařízení
- obnovit výmalbu některých ložnic
- obnovit a doplnit herní prvky ve venkovním areálu

Hodnocení vývoje

- od poslední inspekční činnosti se realizovaly spíše údržbové práce menšího rozsahu, protože objekt byl v roce 2005 celkově rekonstruován. Ve sledovaném období byl pořízen např. nový osobní automobil na dovoz stravy ze ŠJ a ze sponzorského finančního daru byl pořízen fitpark.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina školské právnické osoby s názvem Základní škola a Dětský domov Prostějov, čj. KUOK 107131/2009, ze dne 22. 10. 2009
2. Zřizovací listina školské právnické osoby s názvem Dětský domov a Školní jídelna Prostějov, čj. KUOK 94158/2014, ze dne 15. 10. 2014, včetně Dodatku č. 11, ze dne 12. 12. 2014
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 29. 2. 2016
4. Jmenování do funkce ředitele Dětského domova a Speciálních škol, Čechy pod Kosířem, Mánesova 1, čj. 25 609/2000-26, ze dne 22. 8. 2000
5. Potvrzení ve funkci ředitele Základní školy a Dětského domova Prostějov v době od 1. 8. 2012 do 31. 7. 2018, čj. KUOK/27804/12/OŠMT-OS/847, ze dne 3. 5. 2012
6. Školní vzdělávací program pro dětský domov, s platností od 1. 1. 2015 včetně aktualizace s platností od 10. 3. 2016
7. Vnitřní řád Dětského domova Prostějov, čj. DDASJ – 3/2015, s platností od 1. 1. 2015, včetně seznámení zaměstnanců (prezenční listina)
8. Vnitřní řád Školní jídelny, ze dne 30. 12. 2014
9. Výkaz Z 14-01 o zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy podle stavu k 31. 10. 2013, 2014 a 2015
10. Výkaz Z 17-01 o činnosti školního stravování podle stavu k 31. 10. 2013, 2014 a 2015
11. Koncepce rozvoje Dětského domova Prostějov, ze dne 4. 1. 2015
12. Výroční zprávy o činnosti, školní roky 2013/2014 a 2014/2015
13. Zápisy z jednání pedagogické rady (porady vychovatelů), školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
14. Kniha denní evidence zařízení (elektronická verze), školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
15. Roční plán práce Dětského domova a Školní jídelny Prostějov pro školní rok 2015/2016
16. Roční plány výchovně – vzdělávací činnosti, školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
17. Týdenní plány činností (elektronická verze), školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
18. Seznam zaměstnanců platný k termínu inspekční činnosti
19. Personální dokumentace zaměstnanců DD – aktuální stav k termínu inspekční činnosti (doklady o vzdělání, psychologická vyšetření, výpisy z evidence Rejstříku trestů)
20. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
21. Přehled DVPP DD Prostějov 2014/2015
22. Rozpis pracovní doby vychovatelů a asistentů pedagoga, ze dne 1. 4. 2015
23. Stanovení rozsahu přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků, platné pro školní rok 2015/2016

24. Seznam udělených/uložených opatření ve výchově za období od 1. 9. 2013 k termínu inspekční činnosti
25. Matrika vedená k termínu inspekční činnosti (elektronická verze)
26. Evidenční seznam dětí a jejich rozdělení do rodinných skupin platné k termínu inspekční činnosti (včetně zařazení dětí do škol, školní rok 2015/2016)
27. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení k termínu inspekční činnosti
28. Programy rozvoje osobnosti dětí za školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
29. Smlouva o poskytnutí plného přímého zaopatření po skončení výkonu ústavní výchovy do ukončení přípravy na budoucí povolání (8krát)
30. Minimální preventivní program pro školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016, včetně hodnocení
31. Anketa – záznamy z řízených rozhovorů s dětmi (děti 2. stupně ZŠ a středního vzdělávání) – 13krát
32. Organizační řád, s platností od 1. 1. 2015
33. Provozní řád Dětského domova v Prostějově, ze dne 1. 1. 2015
34. Kniha úředních návštěv vedená písemně od 4. 9. 2008 k termínu inspekční činnosti
35. Kniha ostatních návštěv vedená elektronicky
36. Jednací protokol vedený elektronicky k termínu inspekční činnosti
37. Seznámení dětí s vnitřními předpisy Dětského domova Prostějov (mj. vnitřním řádem DD a vnitřním řádem ŠJ), ze dne 8. 12. 2015
38. Oznámení zákonným zástupcům dětí umístěných v DD o vydání a obsahu vnitřního řádu DD a ŠJ, ze dne 20. 11. 2015
39. Kniha úrazů dítěte, žáka, studenta, Dětský domov Prostějov
40. Traumatologický plán – aktualizace ze dne 7. 10. 2015
41. Provozní řád keramické dílny, Provozní řád posilovny
42. Směrnice pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
43. Poučení o dohledu nad dětmi v dětském domově – školení s prezenční listinou, ze dne 7. 10. 2015
44. Směrnice pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, ze dne 7. 10. 2015
45. Směrnice pro používání jízdních kol zaměstnanci a dětmi
46. Interní metodické pokyny pro úspěšné zvládnutí krizových a mimořádných situací, ze dne 7. 10. 2015
47. Příkaz ředitele dětského domova k provedení roční prověrky bezpečnosti práce, ze dne 21. 9. 2015
48. Zápis z prověrky stavu BOZP provedené v organizace a na odloučeném pracovišti, ze dne 7. 10. 2015
49. Analýza vyhledávání rizik u provozovatele činnosti, ze dne 7. 10. 2015 včetně prezenční listiny – Seznámení zaměstnanců s dokumentací BOZP

50. Protokol o provedení odborně technické kontrole, ze dne 21. 7. 2015
51. Nápravná opatření z revize tělocvičného náradí, ze dne 21. 7. 2015
52. Smlouva o poskytování školního stravování včetně Dodatku č. 1 ke smlouvě o poskytování školního stravování, ze dne 1. 2. 2016 (SŠ, ZŠ a MŠ Prostějov, Komenského 10, SŠ, ZŠ a MŠ Jistota, o.p.s.)
53. Měsíční hlášení hospodaření skladu za období 1. 1. - 29. 2. 2016
54. Finanční normativ na nákup potravin od 1. 2. 2016
55. Jídelní lístky za rok 2015 a leden a únor 2016
56. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu s výjimkou dotací na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a z prostředků finančních mechanismů, část 2, ze dne 13. 1. 2016
57. Finanční vypořádání příspěvků poskytnutých příspěvkovým organizacím za rok 2015 od zřizovatele
58. Přímé náklady na vzdělávání na rok 2014 – úprava rozpočtu ke dni 12. 11. 2015
59. Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2015
60. Úprava rozpočtu na rok 2015 – příspěvek na provoz ÚZ 00 020
61. Rozpočtové opatření, ze dne 26. 11. 2015
62. Rozbory hospodaření za rok 2015
63. Seznam přijatých finančních darů v roce 2015
64. Hlavní kniha účetnictví: 13/2015
65. Účet 501 – spotřeba materiálu pro děti z DD, účet 551 – DDHM pro děti

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Pyšný, školní inspektor

P. Pyšný v. r.

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka

Galušková v. r.

Mgr. Alice Ošťádalová, školní inspektorka

Ošťádalová v. r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

K. Worek v. r.

Ing. Markéta Tomečková, kontrolní pracovnice

Tomečková v. r.

V Olomouci 24. března 2016

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Vladimír Brablec, ředitel školského zařízení

Vladimír Brablec v. r.

V Prostějově 31. března 2016